



Broj: 05/7-39-1-158-69/21

Sarajevo, 30. 3. 2021.

Z A P I S N I K

69. sjednice Vijeća nacionalnih manjina BiH, održane 25. 3. 2021.

Sjednica Vijeća nacionalnih manjina BiH počela je u 13 sati.

Sjednici su bili nazočni: Andrija Svatok, predsjedatelj, Tihomir Knežiček, Jovanka Manzalović-Šalaka, Velibor Kuvač, Dragan Marković, Todorka Jovanović, Silvija Vujović, Nedžad Jusić, Marija Grbić, Hakan Varan, Eva Pašić-Juhas, Mladen Radmilović, Halil Bicaj i Davor Ebner, Tijana Vučurević i Dejan Piotrovski.

Opravdano nisu bili nazočni Vjeročka Gajić i Jakob Finci.

Sjednici su također bili nazočni: Zoran Žuža iz Sektora za odnose s javnošću Tajništva Parlamentarne skupštine BiH i Aida Kreho, tajnica Zajedničkog povjerenstva za ljudska prava.

Rad sjednice odvijao se po sljedećem

Dnevnom redu

1. Usvajanje Zapisnika 68. sjednice Vijeća nacionalnih manjina BiH;
2. Razmatranje Prijedloga informacije za Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava Parlamentarne skupštine BiH o aktima kojima se uređuje rad Vijeća nacionalnih manjina BiH;
3. Razmatranje pitanja korištenja jezika nacionalnih manjina u BiH, potrebe suradnje sa Savjetom i Savezom nacionalnih manjina Republike Srpske i donošenja strategije za nacionalne manjine Bosne i Hercegovine;

4. Razmatranje prijedloga odgovora na upitnik Vijeća Europe o primjeni načela iz Okvirne konvencije o zaštiti nacionalnih manjina;
5. Tekuća pitanja.

U odnosu na predloženi dnevni red, naknadno je uvrštena točka 4.

Ad.1. Usvajanje Zapisnika 68. sjednice Vijeća nacionalnih manjina BiH

Predsjedatelj Vijeća nacionalnih manjina BiH otvorio je raspravu o ovoj točki dnevnog reda. Budući nije bilo rasprave, pristupilo se glasovanju, te je Zapisnik jednoglasno usvojen.

Ad.2. Razmatranje Prijedloga informacije za Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava Parlamentarne skupštine BiH o aktima kojima se uređuje rad Vijeća nacionalnih manjina BiH

Predsjedatelj je otvorio raspravu o ovoj točki dnevnoga reda. Dao je riječ tajnici Zajedničkog povjerenstva, koja je podsjetila da je materijal u dva navrata dostavljan članovima Vijeća i da nije bilo primjedaba na njegov sadržaj. Također, članovi Vijeća upoznati su i da je na prethodno održanoj sjednici Zajedničkog povjerenstva za ljudska prava Informacija ocijenjena iznimno važnom i da je jednoglasno primljena k znanju, uz zaključak da će zajednički sastanak predstavnika Zajedničkog povjerenstva i Vijeća nacionalnih manjina BiH biti održan po izboru novih članova ovog parlamentarnog tijela.

U raspravi su sudjelovali Nedžad Jusić i Andrija Svatok. Nedžad Jusić je istaknuo da je ovaj materijal važan i zbog sljedećeg saziva Vijeća nacionalnih manjina BiH, kako bi se dodatno unaprijedio rad ovoga tijela. Napomenuo je i da bi u sljedećem mandatu trebalo inzistirati na donošenju zakona o vijećima nacionalnih manjina BiH, kojim bi se na određeni način ujednačili uspostava i rad ovih tijela. Andrija Svatok istaknuo je važnost poslovnčkog prepoznavanja Vijeća kao ovlaštenog predlagatelja inicijativa i prijedloga Parlamentarnoj skupštini BiH.

Informacija je jednoglasno prihvaćena.

Ad.3. Razmatranje pitanja korištenja jezika nacionalnih manjina u BiH, potrebe suradnje sa Savjetom i Savezom nacionalnih manjina Republike Srpske i donošenja strategije za nacionalne manjine Bosne i Hercegovine

Predsjedatelj Vijeća podsjetio je da je ova točka dnevnoga reda bila predložena kao priprema za zajednički sastanak s predstavnicima Savjeta i Saveza nacionalnih manjina RS-a, a koji je otkazan zbog epidemiološke situacije uzrokovane pandemijom koronavirusa.

U uvodnome dijelu predsjedatelj je istaknuo da se jezici pojedinih nacionalnih manjina – kao osnova očuvanja kulture naroda - izučavaju, ali ta praksa nije unificirana na cijelom teritoriju BiH. Iznio je određene primjere izučavanja poljskog, ukrajinskog, češkog i talijanskog jezika, u pojedinim slučajevima i uz pomoć veleposlanstava određenih zemalja. U raspravi su sudjelovali:

Dejan Piotrovski – kazao je da je na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, zahvaljujući Veleposlanstvu Poljske, organizirano učenje poljskoga jezika, te da je Veleposlanstvo, u suradnji s udugama Poljaka u BiH, organiziralo i učenje poljskog jezika na daljinu;

Nedžad Jusić – ocijenio je iznimno važnim sustavno riješiti pravo manjina da uče i služe se svojim jezikom, napomenuvši kako posredstvom nadležnih ministarstva na razini BiH nije učinjeno mnogo na osiguranju toga, što uzrokuje, iako ne prisilnu, sustavnu asimilaciju pripadnika manjina;

Jovanka Manžalović-Šalaka – napomenula je da su u BiH postojala dva odsjeka za češki jezik – u Sarajevu (Odsjek za slavenske jezike) i u Banjoj Luci, te da ima informacija prema kojima je u Banjoj Luci onemogućeno učenje češkoga jezika;

Davor Ebner – naveo je da je njemački jezik iznimno dobro izučavan u BiH, prije svega zahvaljujući odsjecima germanistike na gotovo svim sveučilištima, te da se izučava i u skoro svim školama – osnovnim i srednjim, kao i da je angažman *Goetheovog i Austrijskog* instituta po pitanju organiziranja učenja njemačkoga jezika iznimno važan u BiH;

Halil Bicaj – rekao je da je situacija s albanskim jezikom iznimno teška posljednjih godina, te da postoje tečajevi i školovani profesori za albanski jezik, ali se trenutačno sva nastava albanskog jezika odvija na razini tečajeva jezika;

Eva Pašić-Juhas – kazala je kako se mađarski jezik izučava prvenstveno zahvaljujući Veleposlanstvu Mađarske, i to putem tečajeva koji se održavaju čak i za vrijeme pandemije (*online*). Naglasila je da je interes za učenje mađarskog jezika tijekom pandemije COVID-19 porastao. Istaknula je problem nepostojanja posebnih proračunskih linija za manjine u ministarstvima na svim razinama vlasti, jer su financijska sredstva ključni problem za organiziranje tečajeva jezika, kao i da treba inzistirati na uvođenju učenja jezika manjinskih naroda u BiH pri entitetskim i kantonalnim ministarstvima – u skladu s nadležnostima;

Marija Grbić – rekla je da je na razini BiH uspostavljena škola učenja slovenskog jezika nazvana 'Dopunska nastava slovenskog jezika', koju financira Slovenija, a prate je besplatne ljetne škole slovenskog jezika u Sloveniji. Također, na filozofskim fakultetima u Sarajevu i Banjoj Luci postoje odsjeci za slavenske jezike na kojima se izučava i slovenski jezik; i

Hakan Varan – za najveći problem glede nepostojanja sustavog rješenja za učenje manjinskih jezika istaknuo je mali broj pripadnika manjinskih naroda na teritoriju BiH, ali je naveo i da je turska nacionalna manjina prisutna na cijelom teritoriju BiH i da se tečajevi turskog jezika organiziraju u cijeloj BiH uz potporu Republike Turske.

U raspravi je Nedžad Jusić predložio sljedeća dva zaključka:

- a) Uputiti preporuku Ministarstvu civilnih poslova BiH, Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH, Federalnom ministarstvu obrazovanja i znanosti, Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske te svim kantonalnim ministarstvima nadležnim za pitanja obrazovanja, znanosti i kulture da prednost pri financiranju određenih aktivnosti nevladinih organizacija i udruga daju onim projektima koji promiču običaje, jezik i kulturu nacionalnih manjina koje žive na teritoriju BiH - koji je **prihvaćen većinom glasova** (15 „za“ i jedan „protiv“).
- b) Uputiti dopis Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH kojim će se ponovno iskazati podrška donošenju i usvajanju Strategije za nacionalne manjine na razini Bosne i Hercegovine – koji je **jednoglasno prihvaćen**.

Ad.4. Razmatranje prijedloga odgovora na upitnik Vijeća Europe o primjeni načela iz Okvirne konvencije o zaštiti nacionalnih manjina

Predsjedatelj Vijeća dao je riječ Davoru Ebneru, zaduženom za pripremu odgovora na upitnik dostavljen od Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH povodom primjene načela iz Okvirne konvencije o zaštiti nacionalnih manjina.

G. Ebner izložio je članovima prijedlog odgovora na dostavljena pitanja. Bilo je nekoliko intervencija u predloženom tekstu odgovora koje su se odnosile na: *spominjanje presude u predmetu Pudarić protiv BiH, donesene zbog nemogućnosti kandidiranja predstavnika srpskog naroda koji živi na teritoriju Federacije BiH za člana Predsjedništva BiH – u odgovoru na pitanje broj 2 (osobe koje pripadaju konstitutivnim narodima koje predstavljaju manjinu); unošenje naziva Unsko-sanski kanton umjesto 'tuzlanski' u odgovor Vijeća nacionalnih manjina na pitanje broj 4, što je bila greška u upitniku VE-a; te dopunu odgovora na isto pitanje u smislu davanja primjedbe o i dalje nepostojećim zakonskim odredbama koje bi omogućile promjenu načina izjašnjavanja o pripadnosti određenom konstitutivnom narodu/nacionalnoj manjini radi dobivanja određenih koristi.* Prijedlog odgovora jednoglasno je prihvaćen s navedenim korekcijama.

Ad.5. Tekuća pitanja

Nije vođena rasprava o ovoj točki dnevnoga reda.

Sjednica je završena u 14.30 sati.

**Tajnica Zajedničkog povjerenstva
za ljudska prava
Aida Kreho**

**Predsjedatelj
Vijeća nacionalnih manjina BiH
Andrija Svatok**